

KLAUSZ MELINDA

Megosztok,
tehát vagyok

KLAUSZ MELINDA

Megosztok, tehát vagyok

*Szakértői kérdések és válaszok
a közösségi médiáról*

ATHENAEUM

Copyright © Klausz Melinda, 2017

Minden jog fenntartva.

Kiadta az Athenaeum Kiadó,
az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

1086 Budapest, Dankó u. 4–8.

Telefon: 1-235-5020

www.athenaeum.hu

www.facebook.com/athenaeumkiado

athenaeum@lira.hu

ISBN 978 963 293 652 9

Felelős kiadó: Szabó Tibor Benjámín

Felelős szerkesztő: Kal Pintér Mihály

Műszaki vezető: Drótos Szilvia

Borító: Földi Andrea

Fotó: ImpressionArt

Nyomdai előkészítés: Tóth Viktor

Készült az Aduprint Nyomda Kft.-ben, 2017-ben

Felelős vezető: Tóth Béláné igazgató

Alfa-generáció

Az Alfa-generáció tagjainak azokat nevezzük, akik 2010 után születtek. Ők már **egy-kétéves korukban jól használják az okostelefonokat, táblagépeket** és akár a számítógépeket is, mivel számukra teljesen természetes, hogy ezek az eszközök a mindennapi használat részei, hiszen születésüktől kezdve látják, tapasztalják őket.

A *Common Sense Media* 2013-ban (!), ezernégyszázhatvanhárom szülő bevonásával készült kutatása szerint a **nulla-két év közöttiek táblagéphasználata Észak-Amerikában 2011 és 2013 között tíz százalékról harmincnycyolc százalékra növekedett**, míg a nulla-nyolc éves korosztály esetében harmincnycyolc százalékról hetvenkét százalékra emelkedett.

DE VAJON HOGYAN HASZNÁLJÁK

AZ ILYEN KICSI GYEREKEK EZEKET AZ ESZKÖZÖKET?

Jellemzően játszanak (63%), különböző alkalmazásokat használnak (50%), videót (47%) vagy tévét néznek (38%). **Nullától kétéves korig átlagosan tizenöt percet, míg nullától nyolcéves korig átlagosan naponta két órát használják a mobil internetkommunikációs eszközöket.** A játékok közül egyértelműen az *Angry Birds* vezet, amelyet nemritkán már tíz (!) hónapos kortól használnak a gyerekek.

Kisbabák, kismamák és kispapák

A fogantatás, egy pocaklakó növekedése és a szülés-születés csodája utánozhatatlan, és igazi címoldalal hír (majdnem) minden szülő életében. Örömeiket hirtelen felindulásból ország-világgal megosztanák, és erre a közösségi média hihetetlen nagy teret és lehetőséget ad. Persze ez csak addig tart, amíg a szülőknek maradnak olyan barátai, akik mindezt örömmel fogadják. Ugyanis a baba fejlődését óránként, naponként bemutató fotók, videók a külvilág számára nem mindig érdekesek.

Ráadásul a kismamák kiemelten sokat vannak gép előtt. **Egy átlagos magyar édesanya átlagosan öt óra negyvennyolc percet ül napon-ta bekapcsolt számítógépe előtt.** Ebből átlagosan két óra negyvenkét percet tölt aktív internetezéssel. A *TeszVesz.hu* kutatása szerint elsősorban a fél évnél rövidebb vagy a négy évnél hosszabb ideje otthon lévő anyukák interneteznek a legtöbbit. A gyerekek számával párhuzamosan növekszik az interneten töltött idő, azaz a kutatás szerint a több gyermekkel rendelkező anyukák több időt töltenek a gép előtt.

És hogy mit csinálnak? A kutatásban részt vevő kismamák többsége (68%) eladni és vásárolni szokott. Huszonnyolc százalékuk csak vásárol, két százalékuk pedig csak elad. Elsősorban használt gyerekruhákat adnak-vesznek (47%), második helyen a használt termékek (36%) szerepelnek. Az iskolai végzettséggel párhuzamosan nő az internetes adás-vétel szerepe, azonban az ezzel töltött idő jelentősen csökken, a magasabban kvalifikált kismamák gyorsabban és tudatosabban használják ilyen célból a felületeket.

Az anyukák nyolcvankét százaléka szeret fórumokon kutakodni, azonban az iskolai végzettség emelkedésével ennek aránya csökken, míg az interneten a munka- és konkrét információk keresésével töltött idő az iskolai végzettség emelkedésével növekszik.

MILYENEK A KISMAMÁK A KÖZÖSSÉGIMÉDIA-FELÜLETEKEN?

Többféle jelzővel írhatók le. Vannak, akik folyamatosan többes számban beszélnek. A **többesszám-mamik** még akkor is T/1-ben kommunikálnak, amikor konkrétan nekik címeznek egy-egy kérdést. Igen, ők azok az anyukák, akik igazi szimbiózisban élnek a gyerkőcükkel. Minden egyes lépésük, bejegyzésük, fényképük és megosztásuk a gyermekvállalásról szól, és igen gyakori a szopiztunk, biliztünk, ma vidámak voltunk és ehhez hasonló megjegyzések.

A **latens fotóriporterek** az apróság minden egyes pillanatát megörökítik, és ezt meg is osztják a Facebookon vagy az Instagramon.

A **kARRIERISTA ÉDESANYÁK** azt szeretnék megmutatni, hogy nem estek ki a rendszerből, nyomon követik a korábbi munkájukkal kapcsolatos fontosabb eseményeket, így folyamatosan a munkával kapcsolatban posztolnak. Előszeretettel hivatkoznak olyan kutatásokra is, amelyek a karrier és a család párhuzamos működtetéséről szólnak vagy éppen arról, hogy a modern családanya lehet egyszerre karrierista is.

Az **ÉLHARCOS ANYUKÁK** igazán kiállnak mindenért, ami az elveikkel összeegyeztethető, így harcolnak például Geréb Ágnes ellen vagy éppen mellette, követik az új trendeket, és teljesen tisztában vannak azzal, hogy mi tesz jót a gyermek fejlődésének, meg persze azzal is, hogy a gyermeknek hány napos korában hány dekásnak kell lennie és mi történik, ha mégsem akkora, és nem is úgy eszik, ahogy azt az általa követett szakirodalom előírja. Egy igazi élharcos az elvei miatt képes akár harcba is szállni egy-egy bejegyzés erejéig.

Aki gyermeke minden egyes lépését követi, majd bemutatja különféle csatornákon, aki bármilyen apró életelemnek igazi jelentőséget tulajdonít, és ennek fényében a nyilvánosság elé tárja a csemete életének legapróbb részleteit is, az az igazi **SZAPPANOPERA-ANYA**. Bejegyzéseit követve izgulhatnánk, hogy holnap mi is történik majd a kis család életében, de egy igazi szappanoperánál – ha őszinték vagyunk – simán felvehetjük a fonalat egy hét, sőt akár egy hónap kihagyása után is. Az igazi szappanopera-anya egyébként könnyen átmehet **BLOGGER-ANYÁBA**, amikor az apró-cseprő fejezetek már nem csupán egy-egy posztot, hanem külön kiemelt és tudatos blogbejegyzést is megérnek.

A **Coelho-mamiktól** mentsen meg az ég! Ők saját gondolataikat is idézeteken keresztül osztják meg, így az anyaság megélése mindenféle

csodálatos – és általában annál is szebben illusztrált – képek segítségével jelenik meg. A gifeknek hála, ma már ezek a csodák mozogni is tudnak. Érdemes megtekinteni Böbe Mozgó képeit a Facebookon, amelyek valódi művészeti alkotások.

Vatera-maminak furcsamód olyan, mintha legalább száz gyereke lenne. Ő ugyanis folyamatosan elad vagy keres valamit a felületeken. Használt ruhák, kinőtt járóka, megkímélt állapotú babakocsi – ő biztosan tud valakiről, akinek van, aki keres vagy aki éppen gondolkodik azon, hogy eladja...

A **házi mami** mindent maga készít, maga állít elő, legyen az akár szappan, a kisbaba kötött sapkája, az előke vagy a DIY oldalakon látott, újraalkotott pelenkázóasztal. Az igazi házi mami ráadásul környezettudatos, csak és kizárólag újrafelhasználható dolgokban tud gondolkodni, és ezekkel kapcsolatos cikkeket, információkat, DIY-ötleteket és megvalósításokat oszt meg oldalán.

A fent felsoroltak mellett természetesen ott van az **átlagmami** is – de amióta a közösségimédia-felületek is jelen vannak életünkben, az ő számuk elenyésző.

Eltúlzott vagy nem odaillő megosztások

Bár nagy dolog, ha a gyermek hasára fordul, négykézláb mászik, megfogja a kanalat, kimondja az első szavakat, minden egyes változást azonban nem érdemes az ismerőseinkkel megosztani, mert a **százhuszonkettedik fotó vagy bejegyzés ugyanabban a témakörben már nem kelti ugyanazt az izgalmat**, ettől persze ismerőseink még kedvelik a gyerekünket.

A közösségimédia-oldalakon a profilképnél sem érdemes kizárólag a gyerkőcöt feltüntetni, ugyanis ha a Facebook letilt bennünket vagy biztonsági ellenőrzés során megkérnek, hogy az ismerőseink fényképei alapján azonosítsuk be őket, elég nehéz helyzetbe kerülünk, ha épp minden hölgyismerős fotója helyén babaarcok virítanak.

A kismamák másik tipikus „hibája” a „csak” anyaszerep felvállalása a közösségimédia-felületeken. Nyilván fontos a popsitörülő kendő, a nyálfogó és a böfizés kapcsán minden egyes információ, de ugyanilyen fontos, hogy ne csak anyukák legyünk, hanem hölgyek, nők, asszonyok is, akik nem csupán a gyermekkel, hanem saját – akár – korábbi életükről is információkat osztunk meg. Az alábbi posztokhoz hasonló bejegyzések folyamatos ismétlése az ismerősök számának radikális csökkenéséhez vezethet, hiszen a legtöbben tudják, hogy az ilyen megosztósztorik többsége hoax – de ezekről bővebben a mémekkel és az urban legendsszel foglalkozó fejezetekben írok, most csak két, tipikus babamamás példát említek:

„Tegnap szemtanúja voltam, amint a miskolci plázában egy másfél éves kislány majdnem megfulladt. Evés közben félrenyelt, és a szülei nem tudták, hogyan segítsenek. Szerencsére nem történt baj, volt, aki a segítségükre sietett. Ti tudjátok, mit kell tenni, ha a kisgyermek fulladozni kezd? Kérlek, osszátok meg ezt a képet, mert életet menthet!”

„Helló! Kérlek benneteket, hogy küldjétek tovább!! Én egy 29 éves apuka vagyok. Nekem és a feleségemnek gyönyörű életünk volt. Hála Istennek, van egy gyermekünk is. Nemrég az orvosok daganatot fedeztek fel a kicsi agyában és testében. Az egyetlen út, hogy megmentjük, a műtét. Sajnos nincs

elég pénzünk rá. Az AOL és a ZDNET beleegyezett, hogy segít nekünk. Az egyetlen út, hogy segítsenek az, hogy elküldöm Neked ezt az e-mailt, Te továbbküldöd. Az AOL nyomon követi ezt a levelet, és számolja, hogy hány ember kapta meg. Minden ember aki megnyitja ezt az e-mailt és továbbküldi, emberenként 32 forintot szerez nekünk. Kérlek segítsetek!”

Bejegyzések, amelyek egyáltalán nem valók a közösségimédia-felületekre (és mégis néha megjelennek ott):

- éppen vajúdo anyukával készített selfie,
- rögtön a szülés utáni pillanat megörökítése,
- mindennap egy vagy több, vagy folyamatosan ismételt fotó a gyerekről, ugyanakkor, csak éppen más-más szögből fotózva,
- egyes szám első személy vagy többes szám első személy használata a gyerek fotói mellett (mint például „Ma biliztünk először”, „Ma is jót cucliztam”).

Persze az ismerősöket úgy is el lehet riasztani, ha be akarjuk őket vonni nyereményjátékokba vagy például babaszépségversenyekre hívjuk őket. Legyen bármilyen kecsgetető egy babakocsi vagy éppen egy zenélő kispárna, próbáljuk megállni, hogy az ismerősök orra alá dugjuk őket, még ha csak virtuálisan is! Mivel a lájkolós játékok többségének Facebook-oldalát a szavazás előtt lájkolni kell, számítsunk arra, hogy kevés ismerős lenne különböző bababoltok rajongója. Ha éppen nem aktuális náluk a gyerektéma, nem várható el a mindennapi lájk.

A nyereményjátékok mellett szintén veszélyes, ha szép idézeteket, spirituális gondolatokat, az anyasággal, a baba-mama beszéddel kapcsolatos vicces bejegyzések áradatát posztoljuk:

„A döntés meghozatala, hogy anyává válj, semmihez nem mérhető: örök időre vállalod, hogy a szíved szüntelenül a testeden kívül őrködjön valaki fölött.”

„Amikor még egész pici voltál, egy puszival jobbra tudtam tenni számodra a világot. Vagy egy kanálnyi orvossággal. Meg tudtam javítani olyasmit is, amin még a puszi sem segíthetett – ragasztóval, szalaggal, tűvel és cérnával, kapcsokkal és madzagokkal. (...) A felnőtt dolgok meghaladják a képességeimet. Azt kívánom, bárcsak lenne olyan varázserőm, amivel helyre tehetném az ilyesmit is. De nem tehetek mást, mint hogy itt vagyok. Mindig itt leszek.” (Pam Brown)

„Süteményrecept gyesen lévő anyukáknak: a plüssmacit távolítsuk el a sütőből, majd melegítsük elő 160 fokra. Gőz felett olvasszunk fel 10 dkg margarint, majd keverjük össze 20 dkg cukorral. A többi margarint szedjük ki Öcsi kezéből, és mossuk le a falat! Mérjük ki 3 evőkanál kakaót, majd a margarint ismét vegyük ki Öcsi kezéből, és fürdessük meg a macskát! Tegyük hintőport és ragtapaszt a karmolásokra!

A margarinhoz adjunk hozzá 4 egész tojást, egy csomag vaníliás cukrot és 30 dkg lisztet. Vegyük ki a füstölő plüsst a sütőből, és nyissunk ki minden ajtót-ablakot, hogy az égett szag távozni tudjon! Vegyük ki a telefont Andika kezéből, és biztosítsuk férjünk főnökét, hogy az előbb nem a férjünkkel beszélt! Hívjuk fel a férjünket, és készítsük fel a legrosszabbra! Adjunk a tésztahoz 1 teáskanál sót és 10 dkg durvára vágott diót. Engedjük ki a macskát a sütőből, majd a tésztát helyezzük be a kivajazott tepsibe. Közepes lángon süssük huszonöt percig. Vegyük el a borotvát és a macskát Öcsitől, aztán magyarázzuk el neki, hogy fogalmunk sincs, a borotvált macska leburnul-e

a napon! Tegyük ki az udvarra a macskát ameddig még el tud futni! Bevonáshoz keverjük ki alaposan a következő hozzávalókat: 10 dkg cukor, 5 dkg olvasztott csokoládé, 5 dkg olvasztott margarin.

A plüsst vegyük ki a grillsütőből és dobjuk el jó messzire, majd magyarázzuk el a rendőrnek kedvesen, hogy nem szerettük volna fejbe találni, miközben Öcsit próbálja lementeni a szomszéd ház tetejéről. Öcsit tegyük a járókába. A mázhoz adjunk 5 dl tejet, kevés sót és lassú tűzön forraljuk két percig a masszát. Nyissuk ki a csengetésre az ajtót, és mondjuk meg a szomszédnak, mennyire sajnáljuk, hogy Andika bedugta a spájzba a kerti slagot! Ajánljuk fel, hogy a keletkezett kárt megtérítjük! Andikát tegyük be a járókába Öcsi mellé! Távolítsuk el a szénné égett sütit a sütőből és dobjuk a kukába!”

Milyen lehet hetente vagy akár naponta többször ilyen idézeteket olvasni? Ha a Kedves Olvasó azt gondolja, hogy sokan szeretik, sajnos ki kell ábrándítanunk. Az emberek jelentős százaléka nem hogy nem szereti az ilyen bejegyzéseket, de ha gyakran posztolunk hasonló szövszeneteket, azokat sokan eltüntetik majd a hírfolyamukból, később a bejegyzés megosztóját is. Legrosszabb esetben pedig törlik ismerősi hálózatukból. Gondoljuk csak át, hogy érdemes-e sokszor szórakoztatni ilyesmikkel ismerőseinket. Valljuk be, ez inkább már sokkolás, mint szórakoztatás!

Ugyanígy sokkolónak nevezték többen is egy kismama bejegyzését 2016-ban, amelyben **Live videó keretében mutatta meg kisbabája születését.** A harmincöt éves Sarah-Jayne Ljungstrom vajúdását lehetett végigkövetni élőben. A több mint kétszáz ezer megtekintést elért

videóval az anyuka célja az volt, hogy az emberek ne csak manipulált felvételeket lássanak a szülésről, hanem a véres valóságot is. Az anyuka azután indította a közvetítést, miután a magzatvíz elfolyt, ám a szülőszobába végül nem vihette be telefonját (*Daily Mail* 2017).

FELADAT: Heti lista

Miről posztoltál legutóbb? Nézd át a bejegyzéseid! Az utolsó harminc bejegyzést figyeld meg, és húzz egy strigulát az alábbi témakörökhöz vagy adj meg új témaköröket!

Hányszor posztoltál az adott témakörben az utolsó harminc bejegyzésed során?

Baba/család

Baba egészsége

Általános egészség

Idézet, vicc, poén, mém

Kultúra

Közélet

Nyereményjáték

Adok-veszek

Mások megosztása

Egyéb

Hogyan neveljük a gyermeket?

Mit tegyünk, ha beteg?

Fórumozni vagy válaszokat keresni a kérdéseinkre valójában nem nehéz az interneten. Az persze kérdés, hogy minden esetben szükséges-e. Megnyugtató lehet, hogy egy-egy problémával nem csak az adott kis-

mama küzd. A sok, egymásnak ellentmondó információ azonban könnyen elbizonytalaníthatja a válasz után kutakodót. Ráadásul a kismamák igazi anyatigrisként folyamatosan egymásra licitálnak a gyerekük tehetségével, tudásával kapcsolatban, ez pedig akár frusztrációt is okozhat.

A vélemények, gondolatok megosztása mindenki számára minden esetben nagy felelősség. Talán kimondhatjuk, hogy a „Megosztom” gombnál kevés veszélyesebb online fegyver létezik napjainkban. Nem érthetünk mindenhez, és az sem segít, ha beleírjuk a kommentbe, hogy „a véleményünk szerint...”, hiszen egy-egy hozzászólás attól még lehet bántó, megosztó vagy éppen kártékony. Első gyermekes édesanya esetében akár hosszú napokig depressziót okozhat egy-egy kimondott ítélet, amely alapján úgy érzi, az ő gyermeke nem úgy fejlődik, ahogy kellene és hogy ő rontott el valamit.

Teljesen tipikus kérdések lehetnek a következők: „Ti mit adtok a gyerekeknek köhögésre/orrfolyásra/lázra/hasmenésre?” „Voltunk az orvosnál, ezt és ezt mondta, de nem hiszek neki, ti mit csinálnátok?” A tanácsok akár életveszélyesek is lehetnek, ha a kismamák nem megfelelő gyógyszert választanak, hiszen például egy köhögés is lehet hurutos, száraz, spasztikus, szakadozó, irritált, fulladásos vagy éppen asztmatikus. És az sem mindegy, hány éves a gyermek vagy milyen összetevői vannak az adott szernek. Ha bizonytalan a kismama, érdemes inkább szakemberhez fordulnia, semmint fórumokban kutatazkodnia, hogy az orvos a megfelelő megoldást adhassa a problémára.

Korai kütyühasználat

Azoknak a kisbabáknak, akik folyamatosan DVD-ket, mobileszközöket néznek, a szókincse sokkal kisebb lesz, és nehezebben tanulnak meg beszélni, mint a velük egykorúak. Számtalan kutatás bebizonyí-

totta, hogy hároméves kor alatt ártalmas televíziót nézni. A sok és korai tévénézés akár a figyelemzavarral vagy az olvasási és számolási készségek visszamaradásával is összefüggésbe hozható (csaladnet.hu 2016).

A beszédfejlődéshez ugyanis társas interakciókra van szükség, emiatt azoknál a gyerekeknél, akik sok mobileszközt használnak, későbbre tolódnak a beszédfejlődési folyamatok. Az aktívan táblagépező gyerekek első szava nem ritkán a mama helyett maga a tablet szó. Ez egy háromezer-hatszáztizennégy főt megkérdező amerikai kutatásból derült ki. (*Daily Mail* 2014)

Mivel kis koruktól kezdve használják ezeket az eszközöket, a vizuális információ sokkal fontosabbá válik számukra, míg a szöveg kevésbé meghatározó. Eszközhasználatuk során könnyen és gyorsan kerülnek kapcsolatba tiltott vagy számukra kifejezetten káros tartalmakkal, hiszen például az automaikusán ajánlott videók sorozatában bármikor felbukkanhatnak negatív tartalmak.

Mivel ezek a gyerekek **még nem képesek különbséget tenni a valóság és a virtuális világ között, sokkal bátrabbak lesznek, több kockázatot mernek vállalni, mint azok, akik nem mélyedtek el annyira ebben a kissé fals virtuális világban. Ezeken a felületeken ugyanis gyakorlatilag minden állapot visszaállítható,** mindig kapnak plusz életet, energiát és akár újra életre kelhetnek.

Az Alfa-generáció tagjai úgy gondolják, nem szükséges megjegyezni a dolgokat. Ők ugyanis pontosan tudják, hogy pár másodperc alatt minden kérdésükre választ találnak a YouTube-on vagy a Google-ben, emiatt **nem érzik szükségét annak, hogy memorizáljanak.** Képesek a feladatokat vagy akár a neveket (!) is elfelejteni, mivel elegendő egy nicknév vagy egy felismerhető avatar (profilkép), hogy a barátokkal részt vehessen a játékban.

Egy kisbaba esetében kifejezetten veszélyes a televíziózás vagy videók megtekintése egy-egy mobil eszközről. Bár sokszor úgy tűnik, hogy nem reagál a vizuális ingerekre, **az intenzív fények és zajok hatással vannak az idegrendszerére.** Nem ritka, hogy ezek után esetleg síró-sabbá vagy rossz alvóvá válik.

Az ilyen kisgyerekek **jóval kevesebbet mozognak.** Ha nem is figyelik a tévében/táblagépen/mobiltelefonon zajló folyamatokat, jóval kevesebbet játszanak, mert nem tudnak elmélyülni egy-egy folyamatban, a hangok és a fények pedig kizökkentik őket saját tevékenységükből.

Ha ezeket az eszközöket gyakran nézik, elfárad a szemük. Bár ezek a gépek már nem olyan károsak, mint régen, a kicsik szeme még fejletlen, emiatt nem tesz neki jót, ha sokszor és hosszan egy-egy pontra kell koncentrálnia. Egy gyerek így könnyen rövidlátóvá is válhat.

Egy kisgyerekeknek sokkal jobbat tesz, ha mestét mondunk vagy olvassunk neki, mint ha, mondjuk, egy rajzfilmet nézne. Ilyenkor ugyanis **nem használja képzelőerejét.** Ez pedig később, amikor már olvasni tanul, igen sok nehézséget okozhat neki.

A kiválasztott mesék és filmek hatása növeli a gyerekekben a frusztrációt, és ez agresszív magatartáshoz is vezethet. Ugyanakkor szinte nincs olyan mesefilm vagy gyermekeknek szóló adás, amelyben valamilyen mértékben meg ne jelenne az erőszak. Gondoljuk csak a Tom és Jerryre! A mesék nagy része egyébként tele van erőszakkal. Nem volt ez másképp régen sem. Viszont, ha olvasunk a gyerekeknek, akkor ő maga alkothat képet például arról, hogy milyen valakinek a hátából szíjat hasítani. Ezek a képek a korának megfelelő módon jelennek majd meg. Ha mindezeket a folyamatokat képeken látja, akkor nemcsak a

képalkotásban gátoljuk őt, de valójában bizonyos negatív viselkedésmintákat is bemutatunk neki. Innen már csak egy lépés, hogy ezeket le is utánozza.

Természetesen nem azt javasoljuk, hogy ne használjuk a készüléket, hiszen ma már ez lehetetlen, azonban az eszközhasználatok idejét korlátoznunk kell. Egyéves kor alatt a kisbaba lehetőség szerint egyáltalán ne nézzen semmilyen mozgóképet! Egyéves kor után a kisebb, öt-tíz perces, korának megfelelő meséket megnézheti. Ennél több időt felesleges képernyő előtt tölteni, mivel ebben az időszakban az aktív mozgás a legfontosabb. Tehát ne használjuk háttérzajként se a televíziót!

Az olyan játékok és alkalmazások, amelyekben a gyerkőcök aktívan vehetnek részt, fejleszthetik készségeiket. Ezért ha a kicsi életkorának megfelelő játékot találunk, akkor azt multiplayer üzemmódban használhatjuk.

Szoptatás és Facebook

Bár a képzőművészetben mindennapos téma a gyermekét szoptató édesanya, **a közösségimédia-felületek sokszor korlátozzák a meztelen keblet ábrázoló képeket.**

Kelli Roman az ismerőseit lepte meg egy olyan fotóval, amelyen kislányát szoptatta. A Facebook szabályzata szerint az ilyen fotó oszcén, pornográf vagy szexuális tartalmú, ezért a felületen nem jeleníthető meg. Aki többször tölt fel hasonló illusztrációkat, azt ki is tilthatják az oldalról.

Kelli azonban ezt nem hagyta annyiban, és egy petíciót állított össze, amelyben azzal érvelt, hogy semmilyen törvény nem tiltja az ilyen típusú képek nyilvános megosztását. Több mint százezer támogatója lett. Egy másik édesanyával, Stephanie-val együtt arra buzdította a felhasználókat, hogy a profilképeiket egy szoptatós anyuka fényképére cseréeljék le. Egy harmadik édesanya, *Heather* még ezen is túltett, és tüntetést szervezett a Facebook kaliforniai központja előtt.

Persze a Facebook álláspontja is érthető. A meztelen fotók korlátozásával a gyerekeket védi, a fedetlen emlőt tartalmazó fotókat eleve kiszűri a rendszer. Mivel a **képeket nem magánszemélyek, hanem elsődlegesen algoritmusok ellenőrzik, a folyamat nem lehet tökéletes.** Egy-egy feltöltött fotó kapcsán a felhasználók is jelezhetnek és kérhetik a kép letiltását.

Egy négy hónapos kisfiát gyorsétteremben szoptató hölgy saját magáról készült fotóval találkozott a Facebookon. Egy olyan fotóval, amelyet hozzájárulása nélkül készítettek és osztottak meg az oldalon, a következő kísérszöveggel:

„Oké, kedves anyukák. Elhiszem, hogy ha a gyerek éhes, meg kell etetni. De szeretném tudni, hogy ha én mindeközben ebédelni próbálok, és az étteremben vannak kisgyerekek is, nem illetlen dolog-e ilyet tenni.”

Az indianai *Conner Kendall*, akiről az említett fotó készült, így kommentálta a hozzászólást: „Jogomban áll megetetni a fiamat ott és akkor, amikor csak jónak látom”, ráadásul a kisfiú három órája nem evett, így ez egy szükséges lépés volt, magyarázta tettét.

2015 májusában Magyarországon is dúlt az úgy nevezett *szoptatós háború*. A Facebookon demonstrációra hívták az embereket, mivel egy gyorsétteremben a biztonsági őr kitesékelte az éppen szoptató anyukát. 2015 novemberében a Nagykörúton, a kocsija vezetőülésén szoptatta egy anyuka a kisbabáját. Természetesen ez is felkavarta az állóvizet a Facebookon. Az oldalra ugyanis az alábbi kommenttel töltötte fel a készítő a fotót:

„Azt hittem, hogy már mindent láttam... Ma a Nagykörúton **»anyának« nevezett lény** vezetés közben szoptatta gyermekét. Hiába, a gyerekhez nem, csak a vezetéshez kell a jogsí. A rendszámot direkt raktam ki, hátha apa este kicsit elbeszélget vele. Legalábbis remélem. Én biztos tudnék neki mit mondani.”

A kép alatti hozzászólásokban a kommentelők egyértelműen elítélték az édesanyát.

„Idiota, a lakasba kene lenni olyan pici gyerekekkel ,nem pedig kocsikazni ,vagy feltunesi viszketegseged van .Manapsag mar a kismamak ,nem tudjak kinjukba ,mit csinálnak .azert vagy gyesen ,hogy otthon vegezd a baba gondozasat.”

A hozzászólók szerint mindez balesetveszélyes. A gyerekek biztonságos szállítását, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet is szabályozza, és egyértelműen kimondja, hogy az első ülésen csak „háttal bekötött, integrált gyermekbiztonsági rendszerben (értsd: gyermekülésben) lehet szállítani gyermeket, kikapcsolt légzsákkal”.

A történethez azonban az is hozzátartozik, hogy a 2014-ben megváltozott Polgári Törvénykönyv szerint a fotó elkészítése és feltöltése sem volt jogszerű, ehhez ugyanis a fotón szereplő hölgy hozzájárulása is szükséges lett volna.

Babamancs-lenyomatok a készüléken

Manapság az anyukáknak épp a digitális eszközhasználata miatt jobban oda kell figyelniük elektronikus eszközeikre és a beállításokra. Gyakran mesélik, hogy a gyermek eszközhasználata során véletlenül kitöröl fontos tartalmakat a memóriából vagy randomszerűen felhív ismerőst. Az adatvesztés megelőzése miatt hasznos lehet, ha fényképeinket, telefonszámainkat a felhőbe is lementjük.

FELADAT: Babamancslenyomat offline módra

Rajzold körbe kisgyermeked kezét, hadd maradjon meg itt offline módon is! ;)